

En presentation av FRA – EU:s byrå för grundläggande rättigheter

Europeiska unionen har inrättat EU:s byrå för grundläggande rättigheter (FRA) för att ge EU-institutioner och medlemsstater oberoende, faktabaserat stöd och sakkunskap om de grundläggande rättigheterna. FRA är ett oberoende EU-organ som finansieras genom unionens budget.

Vad vi gör

1) Stora undersökningar

- Den första EU-omfattande undersökningen av invandras och etniska minoriteters erfarenheter av diskriminering och viktimisering (EU-Midis): 23 500 personer från invandrargrupper och etniska minoriteter.
- Den största undersökningen någonsin om könsbaserat våld mot kvinnor i samtliga EU-medlemsstater: 42 000 kvinnor.
- Den största EU-omfattande undersökningen någonsin av hatbrott och diskriminering gentemot homosexuella, bisexuella och transpersoner: 93 000 hbt-personer.
- Undersökning för att åskådliggöra romernas levnadsförhållanden och förekomsten av diskriminering: 85 000 personer.
- Undersökning av antisemitism: 6 000 judar.

2) Jämförande juridisk eller samhällsvetenskaplig forskning

- Brottsofferorganisationer i EU: en översikt och bedömning av brottsoffrens rättigheter i praktiken.
- Hatbrott i EU.
- Rättsmedel vid överträdelser av personuppgiftsskyddet.
- Tillgång till rättslig prövning.

- Barn och rättssystemet.
- Grundläggande rättigheter för irreguljära migranter i EU.
- Grundläggande rättigheter för personer med intellektuell funktionsnedsättning samt personer med psykiska hälsoproblem.
- Politiskt deltagande för personer med funktionshinder.

3) Handböcker för rättstillämpare

I dessa handböcker presenteras EU-lagstiftningen och rättspraxisen på ett lättfattligt sätt. FRA har behandlat följande frågor:

- Asyl, gränser och invandring.
- Dataskydd.
- Icke-diskriminering.

Varje år håller FRA även en **konferens om grundläggande rättigheter**. Vid konferensen samlas 300–400 viktiga aktörer – alltifrån EU-organ till nationella och lokala institutioner, organisationer i det civila samhället och yrkesverksamma – för att diskutera specifika frågor. Några exempel: grundläggande rättigheter och migrationen till EU (2014), hatbrott (2013), tillgång till rättslig prövning i åtstramningstider (2012), irreguljära migranternas grundläggande rättigheter (2011) och barnets rättigheter (2010).

Vem vi arbetar med

FRA har nära förbindelser med berörda institutioner och organisationer på samtliga nivåer:

- Europaparlamentet, rådet, kommissionen och olika EU-organ.
- Nationella myndigheter, framför allt genom nätverket av nationella sambandsmän, som fungerar som huvudkontaktpunkter för FRA i

medlemsstaterna samt genom arbetsgrupper med fokus på särskilda frågor som romernas situation och hatbrott.

- Medlemsstaternas representanter, som sammanförs för att utarbeta god praxis för det nationella genomförandet.
- Internationella organisationer, som Europarådet, FN och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE).
- Organisationer i det civila samhället, akademiska institutioner, organ för främjande av likabehandling och nationella människorättsorganisationer.

FRA organiserar **mindre möten med regeringsexperten och andra aktörer** som stöd vid uppföljningen av byråns forskningsresultat. Dessa möten har en kunskapsinsamlande funktion och uppmärksammar lovande metoder för särskilda utmaningar inom området grundläggande rättigheter.

FRA deltar i en strukturerad dialog med **det civila samhället** via plattformen för grundläggande rättigheter (Fundamental Rights Platform). Plattformen är byråns kanal för samarbete och informationsutbyte med nästan 400 organisationer i det civila samhället som arbetar med en rad olika frågor som rör grundläggande rättigheter runt om i EU. Genom plattformen sammanförs olika aktörer på europeisk, nationell och lokal nivå. Det är ett unikt forum som möjliggör en verkligt europeisk diskussion om grundläggande rättigheter. Plattformen träffas en gång om året.

Vad vi arbetar med

I ett femårigt ramprogram fastställs de nio olika temaområdena för FRA:s verksamhet:

- Tillgång till rättslig prövning.
- Brottsoffer, inklusive brottsofferersättning.
- Informationssamhället och särskilt respekt för privatlivet och skydd av personuppgifter.
- Integration av romer.
- Rättsligt samarbete, utom i brottmål.
- Barns rättigheter.
- Diskriminering.
- Invandring och integration av migranter, visering och gränskontroller och asyl.
- Rasism, främlingsfientlighet och

därmed sammanhängande intolerans.

Dessa områden utgör en ram för [byråns olika projekt](#).

Europaparlamentet, rådet och kommissionen kan begära in forskning eller ett yttrande om ett särskilt ämne som ligger utanför byråns arbetsprogram. Detta kan t.ex. ske i samband med lagstiftningsförfaranden. Medlemsstaterna kan begära in jämförande uppgifter och information från FRA som underlag för utvecklingen av den nationella politiken.

Hur andra ser på FRA:s arbete

EU och olika nationella institutioner hänvisar ofta till uppgifter, yttranden och rapporter från FRA. Några exempel:

- Europaparlamentets årsrapport om de grundläggande rättigheterna och ett antal olika parlamentsresolutioner om olika frågor som rör grundläggande rättigheter.
- Rådets slutsatser om bekämpning av hatbrott respektive våld mot kvinnor.
- Kommissionens meddelande om romernas integration och dess strategi mot människohandel.
- Rapporten från FN:s generalförsamling om rasism.
- Parlamentsdiskussioner i elva medlemsstater.

"Rapporterna med jämförande, tillförlitliga uppgifter som omfattar samtliga medlemsstater är mycket uppskattade av EU-institutionerna. Dessa rapporter innehåller en jämförelse av den faktiska situationen i olika medlemsstater och ger ett beslutsunderlag på EU-nivå." (FRA:s oberoende externa utvärdering 2012)

Vem vi är

FRA:s direktör leder och administrerar byrån. Styrelsen ansvarar för att fastställa byråns arbetsprogram, godkänna budgeten och övervaka arbetet. Den består av en oberoende expert som utses av varje medlemsstat, två företrädare för kommissionen och en oberoende expert som utses av Europarådet. Byrån har även en vetenskaplig kommitté med externa experter som garanterar kvaliteten på byråns arbete.

FRA

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

FRA-fakta

Direktör	Morten Kjaerum
Inrättades	2007
Säte	Wien, Österrike
Personal	113 plus praktikanter
Budget	21,2 miljoner euro
	FRA kostar varje skattebetalare i EU 0,04 euro om året – 73 % av budgeten går till den operativa verksamheten.